ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
1535 BUDAPEST, PF. 773.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Országos Bírói Tanács elnökeként az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 36/A. § (1) bekezdése és a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 108/A. § (9) bekezdése alapján az alábbi

jogorvoslati kérelmet

terjesztem elő:
Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy **állapítsa meg az *igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény* 142-144. §, 153-161. §, 164. §, 170. §, 171.§ a) pont, 242. § alaptörvény-ellenességét**, és e rendelkezéseket az Abtv. 45. § (4) bekezdése figyelembevételével **a kihirdetésére visszamenőleges hatállyal** a Bszi. 108/A. § (9) bekezdés b) pontja alapján **semmisítse meg**.
Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Bszi. 108/A. § (9) bekezdés a) pontjára tekintettel **az *igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény* 142-144. §, 164. §, 242. §-a tekintetében függessze fel a fenti rendelkezések hatálybalépését**.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

I.

1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 103. § (1) bekezdés b) pontja szerint **az Országos Bírói Tanács** az általános központi igazgatás területén a bíróságokat érintő jogszabály alkotására tehet javaslatot a jogszabályalkotás kezdeményezésére jogosultnál, valamint **véleményezi** – az önkormányzati rendeleteket kivéve – **az igazságszolgáltatási rendszert érintő**

jogszabályok tervezetét. Garanciális jellegű rendelkezésként a Bszi. 103. § (4b) bekezdése rögzíti, hogy azon jogszabályok esetében, amelyek tervezetét az OBT az (1) bekezdés b) pontja alapján véleményezi, **a jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 60 napnak el kell telnie**.

A Bszi. 108/A. § (9) bekezdése szerint **az OBT az Alkotmánybírósághoz fordulhat jogorvoslatért** abban az esetben, ha a jogszabály előkészítéséért felelős szerv nem tette lehetővé az OBT számára a 103. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogszabály tervezetének a véleményezését. A jogorvoslati kérelem elbírálása során a (2)–(8) bekezdésben foglaltakat a következő eltérésekkel kell alkalmazni:
a) ha az OBT jogorvoslati kérelmében erre irányuló konkrét kérelmet terjeszt elő, az Alkotmánybíróság a kihirdetett, de hatályba nem lépett, e bekezdés szerinti jogszabály vizsgálata során **kivételesen felfüggesztheti a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatálybalépését**, ha súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése, az Alaptörvény vagy a jogbiztonság védelme érdekében azonnali intézkedésre van szükség,
b) **ha az Alkotmánybíróság azt állapítja meg, hogy az OBT jogorvoslati kérelme megalapozott, a jogszabályt megsemmisíti**.
A Bszi. 108/A. § (2) bekezdése alapján a jogorvoslati kérelmet a jogorvoslattal érintett jogszabály kihirdetését követő 15 napon belül kell előterjeszteni.

1.1 A fenti rendelkezéseket *az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi X. törvény* illesztette a Bszi.-be (vö. 30. §, 34. §). E rendelkezések **sarkalatosnak minősülnek** [2023. évi X. törvény 66. § (2) bekezdés]. E törvény kihirdetésére 2023. május 10-én került sor a Magyar Közlöny 69. számában, magát a törvényt az Országgyűlés a 2023. május 3-i ülésnapján fogadta el. E törvény 2023. június 1-jén lépett hatályba.

1.2 Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát,

illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az Alaptörvény 28. cikkéből fakadóan szükséges értékelni a fenti törvénymódosítás jogalkotói célját. Az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek *a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi X. törvényhez készített végső előterjesztői általános indokolás* szerint a módosítások **megerősítik az Országos Bírói Tanács szerepét és hatásköreit az Országos Bírósági Hivatal elnöki hatáskörének ellensúlyozása érdekében**. „A bíróságok jelenlegi igazgatási modelljének kialakításakor a jogalkotó célja az volt, hogy az OBH elnökével és a közvetlen irányítása alatt álló OBH-val egy operatív, a problémákra azonnal reagálni tudó igazgatási vezetés álljon fel. Az Alaptörvényben tételezett struktúrában a bíróságok igazgatásáért egy független, Országgyűlés által megválasztott személy felelős és ezzel párhuzamosan egy szintén független, bírákból álló testület kontrollfunkciókat gyakorol. **A Javaslat az OBT jogi személyiséggel való felruházása, a hatásköreinek védelmével kapcsolatos alkotmánybírósági és bírósági út megnyitása, egyetértési és kötelező véleményadási jogköreinek kiterjesztése révén e rendszer további kiegyensúlyozását szolgálja.”**

Az általános indokolás külön kiemelte, hogy a Javaslat elfogadásával az igazságszolgáltatás függetlenségét – a történeti alkotmány vívmányaival, a demokratikus jogállami értékekkel és nemzetközi standardokkal összhangban – garantáló biztosítékok erősödnek.

Egyértelműen beazonosítható és megállapítható tehát **a jogalkotói cél: az Országos Bírói Tanács kötelező véleményadási jogkörei bővültek, és e hatáskör többek között alkotmánybírósági védelmet is kapott**.

A 30. §-hoz fűzött részletes indokolás külön kiemelte, hogy **az igazságszolgáltatási rendszert érintő jogszabályok tervezetére vonatkozó véleményezési jog** elkülönül *a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény* szerinti társadalmi egyeztetéstől, amellett **plusz jogosítványt jelent.**

A 34. §-hoz fűzött részletes indokolás szerint a Bszi. Javaslattal megállapított új 108/A–108/G. §-a, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény Javaslattal

megállapított új 36/A. és 36/B. §-a **egy komplex rendszert alkot:** az OBT a jogainak érvényesítése érdekében az Alkotmánybírósághoz fordulhat, ha a jogszabály előkészítéséért felelős szerv az igazságszolgáltatási rendszert érintő jogszabály tervezetének véleményezését nem tette lehetővé az OBT számára. E szabályok tényleges érvényre juttathatóságát szolgálja, hogy ezen körbe tartozó jogszabály kihirdetése és hatálybalépése között legalább 60 napnak el kell telnie.

Kiemelhető és garanciális jellegű tehát az alkotmánybírósági védelem létesítése, az alkotmányos rendszerben a fentiek szerint **az Alkotmánybíróság vált az OBT feladat- és hatásköre védelmezőjévé egy sajátos hatásköri, a jogalkotás kapcsán kibontakozó vita esetére**.

A végső előterjesztői indokolás a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tára 54. számában 2023. május 11-én jelent meg.

1.3 Az igazságszolgáltatást érintő jogszabályok véleményezésével kapcsolatos nemzetközi standardok (lásd: **CCJE** 2021 évben kiadott **24. számú véleménye**) szerint szükséges az igazságszolgáltatás szereplőinek a bevonása az őket érintő jogszabályok megalkotásába. E munka zsinórmértékét az Európa Tanács keretében megalkotott norma, az **Európai Bírók Kartája** akként fogalmazza meg, hogy a bírók a képviselőiken és szakmai szervezeteiken keresztül részt vesznek a bíróságok igazgatásával kapcsolatos döntésekben. Ugyanilyen módon konzultálnak velük többek között a rájuk vonatkozó jogszabályok módosítására irányuló tervekről.[1]

Az **Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózata** (ENCJ) egyesíti az Európai Unió tagállamainak nemzeti intézményeit, amelyek függetlenek a végrehajtó és a törvényhozó hatalomtól, és amelyek felelősek az igazságszolgáltatás támogatásáért a független igazságszolgáltatásban. Az ENCJ Közgyűlése **kompendium**ot[2] fogadott el az igazságszolgáltatási tanácsokról. E dokumentum szerint az igazságszolgáltatási tanácsok hatáskörének ki kell terjednie arra, hogy az állam igazságügyi politikájával kapcsolatos véleményt megfogalmazhassanak.

[1] European Charter on the statute for judges General Principles 1.8. pont.

[2] 2004-es megalakulása óta az Igazságügyi Tanácsokról elfogadott nyilatkozatok és jelentések összefoglalása.

2. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak **határozott kérelmet** kell tartalmaznia. Ennek kritériumait az 52. § (1b) bekezdése rögzíti. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli

a) azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza,

b) az eljárás megindításának indokait,

c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést,

d) az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit,

e) az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint

f) a kifejezett kérelmet a jogszabály, jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére.

3. Az **Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés g) pont**ja szerint az Alkotmánybíróság az Alaptörvényben, illetve sarkalatos törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol. Az Alkotmánybíróság feladat- és hatáskörét megalapozó, az Alaptörvényben felhívott sarkalatos törvényi rendelkezések: **az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 36/A. § (1) bekezdése** és **a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 108/A. § (9) bekezdése**.

4. Az Országos Bírói Tanács eddig nem élt a Bszi.-be iktatott új jogkörével, **jelen jogorvoslati kérelem** tehát **precedens**t teremt, lehetőséget biztosítva az Alkotmánybíróság számára új hatásköre gyakorlására és az OBT véleményezési jogkörét illető garanciák megfogalmazására.

5. A Bszi. 89/A. § a) pontja szerint **az OBT elnöke vezeti és képviseli az OBT-t**. E jogköröm alapján a **törvényi határidőben fordulok határozott kérelmet tartalmazó jogorvoslati kérelemmel a Tisztelt Alkotmánybírósághoz**.

A Bszi. 108/A. § (9) bekezdésére figyelemmel a Bszi. 108/A. § (2) bekezdése szerint a jogorvoslati kérelmet a törvény kihirdetését követő 15 napon belül kell előterjeszteni.

Az Országgyűlés az *igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló* törvényt 2025. június 11-én fogadta el. Az Országgyűlés elnöke 2025. június 16-án küldte meg kihirdetésre a köztársasági elnök számára az elfogadott törvényt. Az *igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény* kihirdetésére a Magyar Közlöny 73. számában került sor 2025. június 19-én.

6. A Kormány nevében dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes 2025. május 13-án 22 óra 43 perckor benyújtotta az Országgyűléshez az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló T/11917. számú törvényjavaslatot. Ebben a nagy terjedelmű törvénycsomagban (a benyújtásakor indokolással együtt 189 oldal) az igazságügyi tárgyú törvények jelentős részét (a büntető anyagi jogtól kezdve a büntetőeljárás szabályain át a büntetés-végrehajtási jogig) érintően számos törvény módosítása szerepel. A törvényjavaslat előadója az igazságügyi miniszter.

7. Az elfogadott törvénycsomag nem minden eleme érinti a Bszi. 103. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott kritériumot, vagyis az igazságszolgáltatás rendszerét, de az alábbi témakörök feltétlenül:

A) A Kúria szerepkörét a jogegységesítő funkció irányába bővítenék. **A felülvizsgálati szabályozás megújítása** az ügyteher optimalizálásával hozzájárul ahhoz, hogy a Kúria eleget tudjon tenni az Alaptörvényben konstituált alkotmányos feladatának (egységes jogalkalmazás biztosítása), ugyanakkor az általános hatáskörű bírósághoz tartozó ügyek esetében ellentétes döntések fennállásakor egyedi ügyekben is jogvédelmet biztosítson a peres feleknek {Preambulum [16]-[18]}:
21. cím A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény módosítása (a felülvizsgálat új szabályrendszere: 153-161. §)[3].

B) Ha a bíróság bármely polgári vagy közigazgatási perben, a törvényben részére megállapított intézkedési határidőt túllépi, a határidő lejártát követő naptól kezdve a késedelemmel arányos **vagyoni elégtétel**t nyújt a felek részére {Preambulum [19]}:

[3] T/11917. számú törvényjavaslat 141-149. §.

21. cím A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény módosítása (a határidő túllépése, vagyoni elégtétel szabályai: 142-144. §)[4],
22. cím A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény módosítása (a határidő túllépése, vagyoni elégtétel szabályai: 170. §, 171.§ a) pont),
28. cím A polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény módosítása (a vagyoni elégtétel vonatkozásában a kettős értékelés tilalma: 242. §)[5].

C) Új jogintézményként jelenik meg az igazságszolgáltatás hatékonyságának növelése érdekében bevezetésre kerülő **egyszerűsített polgári per** {Preambulum [20]}:
21. cím A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény módosítása (az egyszerűsített polgári per szabályai: 164. §)[6].

II.

1. Az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdése szerint a bíróságok igazgatásának központi feladatait az Országos Bírósági Hivatal elnöke végzi. Szintén az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdése szerint az Országos Bírói Tanács felügyeli a bíróságok központi igazgatását, továbbá közreműködik a bíróságok igazgatásában.
Az Alaptörvény 25. cikk (8) bekezdése szerint a bíróságok szervezetének, igazgatásának és központi igazgatása felügyeletének, a bírák jogállásának részletes szabályait, valamint a bírák javadalmazását sarkalatos törvény határozza meg.
Az Országos Bírói Tanács az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdésére figyelemmel tehát **a hatalommegosztás rendszerében az Alaptörvény nevesítette, az Alaptörvényben meghatározott feladat- és hatáskörrel rendelkező közjogi intézmény**ként a rá Alaptörvényben ruházott **közhatalom gyakorlója**.

[4] T/11917. számú törvényjavaslat 130-132. §.
[5] T/11917. számú törvényjavaslat 223 §.
[6] T/11917. számú törvényjavaslat 152. §.

Az Országos Bírói Tanács sarkalatos törvényben, jelesül a Bszi.-ben részletesen rögzített feladat- és hatásköre egyikeként **véleményezi az igazságszolgáltatási rendszert érintő jogszabályok tervezetét.**

Az Országos Bírói Tanács fenti, a demokratikus döntéshozatali eljárásban betöltött szerepe nyilvánvalóan **közhatalmi tevékenység**et jelenít meg, ami egyúttal a jogszabály-előkészítő számára kötelezettségként jelenik meg.

Kétségen kívül megállapítható az is, hogy akár a társadalmi, akár a közigazgatási jellegű egyeztetéshez képest **az Országos Bírói Tanács fenti jogköre plusz jogosítvány**okat jelent, a gyakorlatban azonban nagyon kevés biztosíték társul a fenti jog gyakorlásához. **Rendkívül erős alkotmánybírósági védelem társul a joggyakorlás megsértéséhez kapcsolódóan, ugyanakkor a joggyakorlás módja és mikéntje nélkülözi az érdemi garanciákat.**

1.1 A 27/2020. (XII. 16.) AB határozatban {Indokolás, [34]} az Alkotmánybíróság a hatályos bírósági igazgatási modellről fejtette ki az álláspontját. A testület megállapította, hogy a hatályos bírósági igazgatási modellben a központi igazgatás szerve (OBH elnöke) és annak felügyelete megmarad a bírói szervezeten belül; abban külső hatalmi tényező döntéshozói szerepet nem kap, ellentétben például a miniszteri igazgatási modellel. Az Alkotmánybíróság megerősítette, hogy az ítélkező tevékenységet meg kell különböztetni a bíróságok működését szolgáló igazgatási tevékenységtől, amely megkülönböztetés egyebekben a történeti alkotmány egyik vívmánya {lásd: 22/2019. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [77]–[80]}.

Az Alkotmánybíróság a fenti határozatában azt is kifejtette {Indokolás, [35]}, hogy az ítélkező bírót megillető garanciák (például az ítélkezésben megnyilvánuló függetlenség) Alaptörvényben biztosított jogként nem a központi igazgatásban ellátandó feladatokhoz kapcsolódnak. Az **OBT tagjaként eljáró bíró szervi, másképpen igazgatási (felügyeleti) tevékenységet lát el**. Az ítélkezésben megnyilvánuló függetlenség nem értelmezhető **az igazgatás befolyásmentes gyakorlására**, bár ez utóbbi is **az Alaptörvényre vezethető vissza, és adott esetben alkotmányos védelemben is részesülhet adekvát eljárásban**. **Az OBT tagsággal együtt járó autonóm bírói státusz egyes elemei** – mint például a felügyeleti funkció gyakorlása – ugyanis **közvetlenül az Alaptörvényből fakadnak**.

Mindezek alapján az OBT tagjaként eljáró bíró feladat- és hatáskörét, jelen esetben a véleményezési jogát csorbítja mindaz a rengeteg anomália, ami a véleményezési jogkör gyakorlásakor felvetődik. Ennek következtében **az OBT-tag bíró, valamint az OBT Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdésében biztosított jogaként is védett közjogi státuszával ellentétes a jelen ügyben az igazságügyi miniszter törvény-előkészítési gyakorlata**.

Az Alkotmánybíróság nemhogy nem zárta ki, hanem kifejezetten utalt a 27/2020. (XII. 16.) AB határozatában **az OBT-tag bíró az igazgatás befolyásmentes gyakorlására vonatkozó alkotmányos védelemben részesítésére**. Az alaptörvényi rendelkezés, **az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdése a bíróságok központi igazgatásának a felügyeletét teszi az OBT alkotmányos jogkörévé**, és ennek a jogkörnek a leképeződése a sarkalatos törvényi rendelkezés, a Bszi. 103. § (1) bekezdés b) pontjában megfogalmazott véleményezési jogkör gyakorlása. Hangsúlyos, hogy a Bszi. 103. § (1) bekezdése az OBT általános **központi igazgatás** területén részére biztosított feladat- és hatásköröket sorolja fel, vagyis még rímel is az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdés „központi igazgatás" felügyelete fordulatára.

Azzal, hogy a törvény előkészítőjeként **az igazságügyi miniszter nem biztosította az OBT testületkénti véleményezési jogkörének a gyakorlását, elvonta az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdésében alkotmányos védelemben részesített OBT-tag bírák feladat- és hatáskörét**, ezáltal **csorbította az Alaptörvény által védett közjogi státuszukat** az igazgatási-felügyeleti tevékenységüket illetően.

1.2 Kérdésként vetődik fel, hogy egy, a közigazgatási egyeztetés során kiküldött e-mail eleget tesz-e a sarkalatos törvényben meghatározottaknak, és ennek következtében az Országos Bírói Tanács valóban betöltheti-e a szerepét a jogalkotási folyamatban?

Az Alkotmánybíróság a joggyakorlatában eddig is eseti mérlegeléssel döntött abban a kérdésben, hogy a külön törvényekben meghatározott jogalkotási eljárási szabály megszegése súlyosságánál fogva adott esetben eléri-e az alkotmánysértés szintjét. Jelen esetben egy, az Alaptörvény nevesítette közjogi szereplő, **az Országos Bírói Tanács eljárási garanciák nélküli jogköre** válik írott malaszttá például a törvényalkotás folyamatában, már a törvény-előkészítés fázisában.

Sem jelen konkrét esetben, sem a 2023. június 1-jét követően folytatott jogszabály-előkészítési gyakorlatban, tehát a jogalkotás mindennapjaiban a jogszabály-előkészítő sajnálatos módon figyelmen kívül hagyja, hogy az Országos Bírói Tanács az Alaptörvény értelmében testületi szerv, és a véleményezésre biztosított határidő kijelölése sincs figyelemmel erre a tényre. A rövid határidők eleve lehetetlenné teszik a testületi szerv állásfoglalását, hiszen teljesen kivitelezhetetlen a testületi szerv jogszerű módon történő összehívása még akkor is, ha az igazságszolgáltatási rendszer alapkérdései szerepelnek a véleményezésre megküldött anyagban.

Semmilyen garancia nincs a véleményezés érdemi mivoltára, hiszen a véleményezendő tervezet terjedelmétől függetlenül kizárólag az előterjesztő jóindulatán múlik a véleményezési határidő kijelölése.

A rendszeresen lehetetlen időpontban megérkező (jellemzően munkaidő után, különös figyelemmel a hét utolsó munkanapján beérkező) előterjesztések véleményezésére nagyon szűk határidő áll rendelkezésre, ami az elmélyült szakmai álláspont kifejtésére rendszerint nem elegendő. Jelen esetben a 2025. április 4-én (pénteken) a munkaidő végén, 13 óra 34 perckor megérkezett, igen nagy terjedelmű előterjesztés (normaszöveg és indokolás együtt: 124 oldal) véleményezésére rendelkezésre álló - meghosszabbított - határidő: 2025. április 17-e volt. Az OBT titkárságán a munkaidő pénteken 14.00-ig tart…

Az Országos Bírói Tanács a fentiek szerint testületként a jogszabály előkészítése során nem élhetett a Bszi.-ben biztosított véleményezési jogával, mivel a törvény-előkészítést végző igazságügyi miniszter elvonta a testület véleményezési jogát.

A jogalkotás alkotmányos jogállami követelménye az Alkotmánybíróság olvasatában lényegesen többet jelent, mint a jogalkotással kapcsolatos formális eljárási szabályok betartása.

A Bszi.-ben meghatározott véleményezési jog tekintetében **teljes egészében hiányoznak a véleményezési jog gyakorlásával összefüggő, a jogalkotási eljárást érintő alkotmányos követelmények és garanciák**.

III.

1. **A sérelmezett törvényi rendelkezések** (az *igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény* 142-144. §, 153-161. §, 170. §, 171.§ a) pont, 164. §, 242. §)

közjogi érvénytelensége áll fenn, így **tartalmuktól függetlenül, formailag sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését figyelemmel az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdés** II. részben kifejtett **sérelmére tekintettel**.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

1.1 Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában [Indokolás, IV. 2.] foglaltak alapján az újabb ügyekben felhasználja azokat az érveket, amelyeket az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott korábbi határozata az akkor elbírált alkotmányjogi kérdéssel összefüggésben tartalmazott.

Az Alaptörvény hatálybalépése miatt az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett azt, hogy a közjogi érvénytelenséggel kapcsolatban – az Alkotmány szabályaira tekintettel – tett megállapítások alkotmányossági szempontból mennyiben felelnek meg az Alaptörvény rendelkezéseinek. Abban az esetben, ha az Alkotmányban szabályozott valamely alapelvet vagy alapjogot szöveggel vagy tartalmilag azonosan szabályoz az Alaptörvény is, és az egyéb körülményekben sem következett be olyan alapvető változás, amely a korábbitól eltérő tartalmú értelmezését indokolná, az Alkotmánybíróság fenntartja az adott rendelkezés tartalmával kapcsolatos gyakorlatát {vö. 34/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [33]; 35/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [25]; 3301/2012. (XI. 12.) AB határozat, Indokolás [20]}.

Az Alkotmánybíróság a közjogi érvénytelenség alkotmányossági vizsgálata során tehát ekként jár el, figyelemmel van a korábbi gyakorlatában kialakított alkotmányos elvekre és követelményekre, mivel az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében is változatlan normatartalommal szerepel {például 44/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [16]; a 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [70]-[71], 3001/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [22]-[29]}.

1.2 A jogállamiság szerves részét képező jogbiztonság elvéből fakadó eljárási garanciák kiemelkedő jelentőségűek az egyes jogintézmények működésének a kiszámíthatósága szempontjából. **Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály** – hangsúlyozza számos esetben az Alkotmánybíróság, egyúttal

kifejlesztette a **közjogi érvénytelenség** tételét. [11/1992. (III. 5.) AB határozat] Az Alaptörvény hatálybalépése után például: 45/2012. (XII. 29.) AB határozat, 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [72], 3284/2020. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [58], 3486/2022. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [40], 19/2023. (VIII. 7.) AB határozat, Indokolás [58].

1.3 A közjogi érvénytelenségre vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat kiindulópontja az, hogy a jogalkotási eljárásnak vannak olyan szabályai, amelyek feltétlen érvényesülést kívánnak, és amelyek mellőzése magára a megalkotott normára (annak érvényességére) is kihatással lehet. E doktrína elsőként a törvényhozási eljárás szabályainak a megszegése témakörben bukkant fel, és vált általánossá a tétel: **a törvényalkotási folyamat egyes eljárási szabályainak betartása a törvény érvényességének az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogállami követelménye**. Az Alkotmánybíróság ebből következően megsemmisíti a jogszabályt, ha a jogalkotási eljárás során olyan súlyos eljárási szabálytalanságot követtek el, amely a jogszabály közjogi érvénytelenségét idézte elő, vagy, amely másként nem orvosolható, mint a jogszabály megsemmisítésével.[7]

1.3.1 Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint a jogalkotási (törvényhozási) eljárás különféle rendelkezéseinek megsértése nem azonos súlyú az alkotmányossági vizsgálatkor, vagyis a jogalkotási eljárás egyes szabályainak mellőzése nem feltétlenül eredményezi a norma alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

1.3.2 A közjogi érvénytelenség középpontjában többször megjelent a jogalkotási törvény előírásainak a megszegése. Sem az előzetes hatásvizsgálat elkészítésének elmulasztása, sem a szakszervezetek, érdek-képviseleti szervek véleményezési jogának figyelmen kívül hagyása nem tekinthető a jogszabály közjogi érvénytelenségét előidéző olyan súlyos eljárási hibának, amely az Alkotmány 2. § (1) bekezdése alapján az alkotmányellenesség megállapítását és a rendelkezés megsemmisítését indokolná.[8]

Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint a közhatalmi jogosítványokkal nem rendelkező társadalmi, érdek-képviseleti szervek véleményének a beszerzése a

[7] 3/1997. (I. 22.) AB határozat, 29/1997. (II. 29.) AB határozat, 52/1997. (I. 14.) AB határozat.

[8] 13/1991. (I. 18.) AB határozat, 30/1991. (VI. 5.) AB határozat, 14/1992. (III. 30.) AB határozat, 7/1993. (II. 15.) AB határozat, 54/1996. (XI. 30.) AB határozat, 50/1998. (XI. 27.) AB határozat, 38/2000. (I. 31.) AB határozat.

jogszabály közjogi érvényességének nem feltétele. Mivel a jogszabály érvénytelenségét nem eredményezi, nem minősül a jogszabály megsemmisítéséhez vezető, súlyos eljárási jogszabálysértésnek az, ha a jogszabály előkészítése során a jogalkotó a közhatalmi jogosítványokkal nem rendelkező szervektől nem kér véleményt. A jogszabályok előkészítésére vonatkozó törvényi előírások megsértése csupán a jogalkotó államigazgatási, esetleg politikai felelősségét alapozhatja meg.

1.4 Összefoglalva: az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján önmagában véve az az eljárási mulasztás, hogy a jogszabály-előkészítés során az érintettek véleménynyilvánítását a régi jogalkotási törvény szerint jogosult szervektől a jogalkotó nem szerezte be, a meghozott jogszabályt nem teszi alkotmányellenessé.[9]

1.4.1 Ritka kivételt jelentett az az eset, amely abban különbözött a korábban felvetett tényállástól, hogy a véleményezési kötelezettséget nem az azt általánosan megfogalmazó jogalkotási törvénybeli rendelkezés, hanem az adott jogintézmény védelmében konkrét módon előírt kötelező véleménykérés ellenére mulasztották el. A konkrét jogszabályi előírás mellőzése felvetheti a közjogi érvénytelenség kérdését. Az Alkotmánybíróság egy környezetvédelmi tárgyú döntésében az egyébként részben közhatalmi jellegű Országos Környezetvédelmi Tanács véleménye beszerzésének a hiánya miatt állapított meg alkotmányellenességet. [30/2000. (X. 11.) AB határozat]

1.4.2 E döntés valójában nem hatotta át az alkotmánybírósági gyakorlatot, hiszen hasonló esetekben az Alkotmánybíróság nem találta alkotmányellenesnek a jogalkotási törvényen kívül megfogalmazott konkrét véleményezési kötelezettség elmulasztását.[10]

Az Alkotmánybíróság leszögezte, hogy a törvényalkotási eljárás ügydöntő, érdemi része a törvényjavaslat benyújtásával kezdődik, annak nem eleme a törvénytervezet elkészítése, s ugyanígy kívül esnek rajta az előkészítés során lefolytatott egyeztetések és véleményezések. A törvénytervezet előkészítésének a hiányossága csak akkor eredményezheti a törvény közjogi érvénytelenségét, ha az egyúttal a törvényalkotási eljárás valamely szabályának alkotmányellenességet előidéző megsértésével is jár. [7/2004. (III. 24.) AB határozat]

[9] 496/B/1990. AB határozat, 7/1993. (II. 15.) AB határozat, 50/1998. (XI. 27.) AB határozat, 39/1999. (XII. 21.) AB határozat, 10/2001. (IV. 12.) AB határozat, 29/2006. (VI. 21.) AB határozat.

[10] A 108/B/2000. AB határozathoz Kukorelli István különvéleménye, 778/B/1999. AB határozat, 7/2004. (III. 24.) AB határozat, 29/2006. (VI. 21.) AB határozat, 87/2008. (VI. 18.) AB határozat, 109/2008. (IX. 26.) AB határozat.

Mindezekből következően az adott törvény tervezetének előkészítése körében az előterjesztő által lefolytatott eljárások nem részei az érdemi törvényalkotási eljárásnak, így az esetlegesen elmulasztott vagy nem megfelelően lefolytatott egyeztetések nem minősülhetnek olyan jellegű szabályszegésnek, amelyek a törvény közjogi érvénytelenségét eredményezik. Az Alkotmánybíróság gyakorlata töretlen abban, hogy nem állapítja meg a jogszabály alkotmányellenességét önmagában azért, mert a jogszabály-előkészítés során az előterjesztő valamely egyeztetési vagy véleményeztetési kötelezettségének nem tett eleget, a törvényben foglaltak be nem tartása kétségkívül törvénysértés, de – a vizsgált összefüggésben – nem valósít meg alkotmányellenességet.

1.5 Az Alkotmánybíróság a 8/2003. (III. 14.) AB határozatában alkotmányos követelményként azt is meghatározta, hogy **jogalkotásra csak a jogbiztonság alkotmányos elvének megfelelően kerülhet sor**. A jogbiztonság elve megköveteli, hogy a jogalkotás ésszerű rendben történjék. Az Alaptörvény hatálybalépése után például: 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [74].

1.6 A közjogi érvénytelenség tartalmának a meghatározása egy, a parlamenti jogot sértő helyzet feloldása kapcsán jelent meg,[11] általánosságban megfogalmazva **a formai okból alkotmánysértő (érvénytelen) törvény** kategóriáját. **A formai hibás törvényhozási eljárás a törvény kihirdetése napjára történő visszamenőleges hatályú megsemmisítésére vezethet a törvény konkrét tartalmának vizsgálatától függetlenül.** [29/1997. (IV. 29.) AB határozat] A megsemmisítés jogi alapja tehát **a közjogi érvénytelenség**, amely **a norma formai alkotmányellenességének az egyik alakváltozata**. Az Alaptörvény hatálybalépése után például: 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [72].

Az Alkotmánybíróság olyan szigorú álláspontot foglalt el a közjogi érvénytelenség kategóriájának kimunkálásakor, és olyan súlyos szankciót jelenített meg, hogy a konkrét ügyben nem érvényesítette a szankciót, a jövőre nézve viszont meghatározta az érvénytelenségre vezető körülményeket, valamint a jövőben alkalmazandó

[11] Az ügy előzménye, hogy ötven országgyűlési képviselő (már benyújtott) előzetes normakontroll iránti kérelme ellenére az Országgyűlés a törvény zárószavazását megtartotta, a törvényt elfogadta, és az a Magyar Közlönyben kihirdetésre is került.

jogkövetkezményt (visszamenőleges hatályú megsemmisítés). [29/1997. (IV. 29.) AB határozat, 50/1997. (X. 11.) AB határozat]

1.6.1 Az Alkotmánybíróság egyértelműen elhatárolta, hogy csak **a garanciális rendelkezések megsértése eredményez** (érvénytelenségre visszavezethető) **alkotmányellenességet**.

Az eljárási biztosítékok következetes érvényesítése, a formalizált eljárási szabályok maradéktalan betartása a törvényhozási eljárásra vonatkozóan is – a jogállamiságból fakadó – alkotmányos követelmény. [66/1997. (XII. 29.) AB határozat]

Az Alkotmánybíróság szilárd álláspontja volt, hogy a jogállamiság részét képező döntéshozatali eljárási szabályok megsértése a döntés közjogi érvénytelenségét eredményezheti. Az pedig, hogy az eljárás mely szabálya tekinthető garanciális jelentőségűnek, azt **az Alkotmánybíróság esetről esetre döntötte el**. A taláros testületnek kellett megítélnie, hogy a vizsgált eljárási szabályszegés súlya olyan mértékű-e, ami maga után vonja a közjogi érvénytelenség jogkövetkezményét. [45/2012. (XII. 29.) AB határozat]

1.6.2 Az Alkotmánybíróság a törvényhozási eljárás garanciális rendelkezésének tekinti, hogy ha valamely törvény népszavazáson alapul, akkor a népszavazás az Alkotmány rendelkezéseinek feleljen meg. Ha nem így történik, akkor az kihat magára a törvényre is, függetlenül attól, hogy a törvény normatív rendelkezései alkotmányosak-e. Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy a jogalkotás során elkövetett eljárási alkotmánysértés (az is, ha a törvény alkotmányellenesen elrendelt népszavazáson alapul) a törvény tartalmi alkotmányellenességének hiányában is a törvény megsemmisítését vonhatja maga után. [52/1997. (X. 14.) AB határozat]

Az 52/1997. (X. 14.) AB határozat rendelkező részében tehát az Alkotmánybíróság megismételte azt a korábbi határozatába foglalt tételt, melynek megfelelően a jogalkotás során elkövetett eljárási alkotmánysértés önmagában megalapozza a törvény megsemmisíthetőségét. Az indokolás pedig újfent megállapította, hogy a súlyos eljárási szabálytalanság közjogi érvénytelenséget idéz elő. Az Alaptörvény hatálybalépése után például: 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [72].

1.6.3 Az Alkotmánybíróság a 39/1999. (XII. 21.) AB határozatában leszögezte, hogy a törvényalkotási folyamat egyes eljárási szabályainak betartása a törvény

érvényességének az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető jogállami követelménye. **A jogalkotási törvény rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyása csak akkor eredményezheti a jogszabály alkotmányellenességének megállapítását, ha az adott jogszabály egyben az Alkotmány valamely rendelkezését is sérti.** Az Alaptörvény hatálybalépése után például: 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [72].

1.6.4 Nyilvánvaló érvényességi kellék a minősített többség megléte az Alkotmányban konkrétan nevesített törvények tekintetében.[12]

1.6.5 A 63/2003. (XII. 15.) AB határozatával pedig azért semmisítette meg az Alkotmánybíróság az alkotmányossági vizsgálat tárgyává tett törvény egészét, mert az Országgyűlés ülésének összehívására az irányadó eljárási szabályokkal ellentétesen került sor (az ülés összehívásáról és az ülés javasolt napirendjéről nem értesítették az országgyűlési képviselőket, továbbá a képviselőknek a napirendi javaslatot nem megfelelő időben küldték meg), melynek következtében a köztársasági elnök által megfontolás végett az Országgyűlésnek visszaküldött törvényt a képviselők érdemben nem tárgyalhatták újra.

A demokratikus jogállam feltételezi továbbá a demokratikusan elfogadott eljárási szabályokat és az azoknak megfelelő döntéshozatalt. Az alkotmányos demokrácia összetett rendszer, melyben részletes eljárási szabályok rendezik több szerv – olykor folyamatos – együttműködését. A szervek együttműködését, tevékenységük kölcsönös ellenőrzését biztosító szabályok azért jelentősek, mert az eljárás eredményének – a döntésnek – a demokratikus legitimitását az eljárási szabályok megléte, továbbá feltétlen és maradéktalan betartása biztosítja. **Az alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok megsértése formailag érvénytelen (közjogi érvénytelenség) és illegitim döntést eredményez.** Az Alkotmányra visszavezethető eljárási szabályok sérelmével meghozott döntésnek nincs sem alkotmányos legalitása, sem demokratikus legitimitása. Az e gondolat mentén született 63/2003. (XII. 15.) AB határozat rendelkező részében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az egészségügyi szolgáltatókról és az egészségügyi közszolgáltatások szervezéséről szóló 2003. évi XLIII. törvény közjogi érvénytelenség miatt alkotmányellenes, ezért azt megsemmisítette. A megsemmisítés indoka tehát a köztársasági elnök jogkörének a megsértéséből, valamint a képviselői

[12] 4/1993. (II. 12.) AB határozat, 3/1997. (I. 22.) AB határozat, 1/1999. (II. 24.) AB határozat.

jogok negligálásából fakadt; a képviselői jogok csorbítása pedig a jogbiztonság sérelmét okozva a törvényhozási eljárás kiszámíthatatlanná válását eredményezte. Az Alaptörvény hatálybalépése után például: 45/2012. (XII. 29.) AB határozat, 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [77].

1.6.6 A 109/2008. (IX. 26.) AB határozatban az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy a Házszabály bármely rendelkezésének megsértése nem eredményezi automatikusan az Alkotmány 2. § (1) bekezdés sérelmét, s ezáltal a hibásan megalkotott törvény alkotmányellenességét. A Házszabály csupán azon előírásainak megsértése ellentétes a jogállamiság elvével, amelyek közvetlenül az Alkotmány rendelkezéseiből fakadnak. Az Alaptörvény hatálybalépése után például: 6/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [75].

1.6.7 Az Alkotmánybíróság közjogi érvénytelenséget állapított meg abban az esetben is, amikor az Országgyűlés által elfogadott és kihirdetett törvény valamely rendelkezéséről később megállapításra került, hogy azt az Országgyűlés nem szavazta meg. [155/2008. (XII. 17.) AB határozat]

1.6.8 A 164/2011. (XII. 20.) AB határozatban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi C. törvény közjogi érvénytelenség miatt alkotmányellenes, és azt *ex nunc* megsemmisítette. A testület arra a következtetésre jutott, hogy a Házszabálynak a zárószavazás előtti módosító javaslatok benyújtására vonatkozó rendelkezése a demokratikus hatalomgyakorlás és a köz érdekében végzendő képviselői tevékenység garanciájának minősül, ezért megsértése olyan súlyos eljárási szabálytalanságnak tekintendő, amely közjogi érvénytelenséget idéz elő.

1.6.9 Az Alkotmánybíróság már az Alaptörvény hatálybalépése után, a 44/2012. (XII. 20.) AB határozatában megsemmisített egy kormányrendeletet amiatt, mert az Országos Környezetvédelmi Tanács nem gyakorolhatta az őt megillető, külön nevesített véleményezési jogát a támadott norma megalkotásakor. Nem pusztán egy jogalkotási jellegű szabály sérelme vezetett a norma megsemmisítéséhez, hanem az Alkotmány más rendelkezésének a sérelme. A környezet védelméről szóló törvényben kifejezetten az Országos Környezetvédelmi Tanács véleményezési jogköre szerepelt a környezetvédelmi jogalkotásra vonatkozó speciális és erősebb érvényességi követelményként nyilvánvalóan nem függetlenül annak megítélése miatt, hogy a Tanács szerint a

környezetvédelem jogszabályokkal biztosított szintje változik-e egy-egy új környezetvédelmi jogszabály következtében.

2. Az Alkotmánybíróság gyakorlata nem változott *a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény* hatálybalépése óta sem.[13] E törvény szabályozza többek között a jogszabálytervezetek véleményezését is. A véleményezés egyik típusát, a társadalmi egyeztetést pedig *a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény* tartalmazza.

Az Alkotmánybíróság a 3140/2024. (V. 3.) AB határozatában {Indokolás, [24]-[25]} visszautalt a 3087/2022. (III. 10.) AB határozatára: Az Alkotmánybíróság a társadalmi egyeztetést a jogszabályok előkészítésének a fázisába tartozónak tekinti. Az Alkotmánybíróság emlékeztetett a töretlen gyakorlatára, miszerint a társadalmi egyeztetéssel kapcsolatban az állapítható meg, hogy a törvényalkotási eljárás ügydöntő, érdemi része a törvényjavaslat benyújtásával kezdődik, annak nem eleme a törvénytervezet elkészítése, és ugyanígy kívül esnek rajta az előkészítés során lefolytatott egyeztetések és véleményezések. {3087/2022. (III. 10.) AB határozat, Indokolás [49]–[50]}

Az Alkotmánybíróság a 24/2019. (VII. 23.) AB határozatában {Indokolás, [34]} kiemelte, hogy sem a jogalkotási törvény szabályai, sem a 2011. évi CXXXI. törvény szabályai nem alaptörvényi szintű szabályok, ekként önmagában azok megsértése sem eredményezheti valamely jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítását, ahhoz annak igazolása szükséges, hogy a jogszabály a fenti törvények lényeges, közvetlenül az Alaptörvényből fakadó rendelkezéseit sértette meg {hasonlóan a jogalkotási törvény vonatkozásában: 45/2012. (XII. 29.) AB határozat, Indokolás [99]}. Az Alkotmánybíróság korábban már abban a kérdésben is állást foglalt, hogy önmagában a (korábban hatályos) jogalkotási törvény szerinti általános egyeztetési kötelezettség be nem tartása sem eredményez alaptörvény-ellenességet, ahhoz az szükséges, hogy az általános egyeztetési kötelezettség figyelmen kívül hagyása egyben **konkrét alaptörvényi rendelkezések sérelmét is eredményezze** {44/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [15]}.

2.1 Az Alkotmánybíróság fent kifejtett töretlen gyakorlata szerint, amennyiben a jogalkotási törvény, Házszabály stb. rendelkezéseinek a figyelmen kívül hagyása nem

[13] Például 24/2019. (VII. 23.) AB határozat, 3087/2022. (III. 10.) AB határozat, 3140/2024. (V. 3.) AB határozat, 44/2012. (XII. 20.) AB határozat.

sért garanciális rendelkezéseket, úgy az nem eredményezi a törvény közjogi érvénytelenségét, továbbá a közhatalmi jogosítványokkal nem rendelkező szervek véleményének a beszerzése sem a jogszabály közjogi érvényességének a feltétele.
Erősebb alkotmánybírósági védelem jelenik meg viszont az alkotmánybírósági gyakorlatban a részben közhatalmi jellegű szervek kifejezetten előírt véleményezési jogának a sérelme esetén.
Még erőteljesebb alkotmánybírósági védelem bontakozik ki az Alkotmánybíróság gyakorlatában az alaptörvényi rendelkezések sérelmének a bekövetkezése esetén.
Jelen esetben éppen ez utóbbi tétel a releváns: **a sarkalatos törvényben meghatározott véleményezési jog** (mint többletkövetelmény és plusz jogosultság) **gyakorlásának a hiánya az Országos Bírói Tanács alkotmányos feladat- és hatáskörét sérti, és az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdés sérelmével jár**.

3. Jelen ügyben **a véleményezési jogkör gyakorlása** nem az igazságügyi miniszter eseti döntésén, hanem törvényi rendelkezésen alapul. Még csak nem is a közigazgatási egyeztetés folyamatában kellőképpen nem értékelt, *lex imperfecta* szerepben levő, *a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény*en, hanem külön nevesítetten, ráadásul **sarkalatos törvényi rendelkezésen alapul** [Bszi. 103. § (1) bekezdés]. Olyan törvényi rendelkezésen, ami **az Alaptörvény 28. cikke szerint** kifejezetten azt szolgálja, hogy **az OBT kötelező véleményadási jogköreinek a kiterjesztése révén az igazságszolgáltatási rendszer további kiegyensúlyozását szolgálja**. Az OBT az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdésében előírt feladat- és hatásköre gyakorlatban történő érvényesülését célozta a Bszi.-ben meghatározott véleményezési jog biztosítása.
Álláspontom szerint az *igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény* előkészítőjeként **az igazságügyi miniszter nem tett eleget a Bszi. 108/A. § (9) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek, mert az OBT mint testület véleményezési jogkörét elvonta a meghatározott rövid határidőre tekintettel**, ráadásul **a plusz jogosultságként létesített véleményezési jog semmilyen garanciát nem élvezett a jogszabály-előkészítés vonatkozásában**, semmiben nem különbözött a „szokásos”

tárcaközi és közigazgatási egyeztetéstől. A plusz jogosítvány, a plusz jogkör gyakorlása a támadott törvény tekintetében így nem érvényesülhetett.

A támadott törvény felhívott rendelkezései közjogi, azaz formai érvénytelenségben szenvednek [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés], mivel a sarkalatos törvényben biztosított testületi véleményezési jog negligálása a fent kifejtett indokok alapján **a Bszi. rendelkezésein kívül magát az Alaptörvényt is sérti [25. cikk (5) bekezdés].**

4. **Mindezek alapján kérem az *igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény* 142-144. §, 153-161. §, 164. §, 170. §, 171. § a) pont, 242. § alaptörvény-ellenessége megállapítását, és e rendelkezéseknek a törvény kihirdetésére visszamenőleges hatályú megsemmisítését.**

A közjogi érvénytelenség szankciója jelen esetben csak az *ex tunc* megsemmisítés lehet, hiszen ez a formai érvénytelenség velejárója és jogkövetkezménye.

4.1 Az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az (1)-(3) bekezdéstől eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.

A visszamenőleges hatályú megsemmisítés oka az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdése és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelme.

4.2 Garanciális jelentőségű rendelkezésként került a Bszi.-be a kellő felkészülési idő alkotmányos követelménye, valamint az OBT hatáskörének a szigorú és erőteljes alkotmánybírósági védelme miatt a 60 napos szabály kérdése [Bszi. 103. § (4b) bekezdés].

4.2.1 A támadott rendelkezések közül a 153-161. § csak 2026. január 1-jén lép hatályba [2025. évi XLIX. törvény 243. § (4) bekezdés], míg a 170. § és a 171. § a) pontja 2026. július 1. napján lép hatályba [2025. évi XLIX. törvény 243. § (5) bekezdés], így e rendelkezések esetében nem indokolt a hatálybalépésük felfüggesztése.

4.2.2 A többi támadott rendelkezés [142-144. §, 164. §, 242. §] viszont már a törvény kihirdetését követő 61. napon lép hatályba [2025. évi XLIX. törvény 243. § (2) bekezdés].

Mivel a Bszi. 108/A. § (5) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság a jogorvoslati kérelemről 90 napon belül dönt, lehetséges, hogy a támadott rendelkezések már azelőtt

hatályba lépnek, hogy az Alkotmánybíróság a törvényi határidőben meghozná a döntését.

A Bszi. 108/A. § (9) bekezdés a) pontja szerint, ha az OBT jogorvoslati kérelmében erre irányuló konkrét kérelmet terjeszt elő, az Alkotmánybíróság a kihirdetett, de hatályba nem lépett, e bekezdés szerinti jogszabály vizsgálata során kivételesen felfüggesztheti a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés hatálybalépését, ha súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése, az Alaptörvény vagy a jogbiztonság védelme érdekében azonnali intézkedésre van szükség.

A Bszi. 108/A. § (9) bekezdés a) pontjára tekintettel kérem, hogy az Alkotmánybíróság az *igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény* 142-144. §, 164. §, 242. §-a tekintetében függessze fel a fenti rendelkezések hatálybalépését, mivel az Alaptörvény és a jogbiztonság védelme ezt követeli meg.

Az Alkotmánybíróság szerepe kulcsfontosságú abban, hogy biztosítsa a törvények alkotmányosságát és a jogrendszer stabilitását. Amennyiben az Alkotmánybíróság nem függeszti fel a felhívott rendelkezések hatálybalépését (és például bevezetésre kerül az egyszerűsített polgári per vagy a vagyoni elégtétel jogintézménye a bírósági határidő túllépésekor), majd az Alkotmánybíróság jogorvoslati kérelemről hozott döntése a hatályba lépett jogintézmények formai szempontú megsemmisítését eredményezi, akkor az az igazságszolgáltatás működését kiszámíthatatlanná teszi.

4.3 Az Alaptörvény és a jogbiztonság védelme érdekében elengedhetetlen, hogy az Alkotmánybíróság hatékonyan reagáljon az Alaptörvényt érintő kihívásokra. Az Alkotmánybíróság közjogi felelőssége a jogállamiság biztosításában többek között az, hogy az Országos Bírói Tanács közhatalmi szervként a kötelező véleményadási jogköre körében szakmai véleményét a jogalkotási folyamatban gyakorolhassa, ezáltal megakadályozva az Alaptörvényben meghatározott feladat- és hatásköre sérelmét.

Az Alkotmánybíróság szerepe kiemelkedően fontos a jogrendszer egyensúlyának a fenntartásában, jelesül új feladat- és hatáskörében az Országos Bírói Tanács véleményezési jogkörének az érvényre juttatásakor.

IV.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (6) bekezdése alapján mellékletként csatolom az IM által megküldött javaslatot, valamint a határidőket tartalmazó e-maileket.

Budapest, 2025. június 26.

Tisztelettel: dr. Pecsenye Csaba